

Speech Frank Vandenbroucke, vice-eersteminster en minister Sociale Zaken en Volksgezondheid

Kick off begrotingstraject 2022-2024 ziekteverzekering

Dames en heren,
Mesdames, messieurs,

De coronacrisis beheerste het afgelopen jaar ons leven. Het leven van iedereen, maar van de zorgactoren in het bijzonder. Ik ben jullie allen uitermate dankbaar voor jullie inspanningen, en fier over tot wat onze gezondheidszorg in staat is. We hebben geleerd dat als de nood hoog is, we snel kunnen schakelen en samen onze schouders kunnen zetten onder een gezamenlijke uitdaging.

COVID heeft ook duidelijk bevestigd wat we al wisten: dat ons gezondheidszorgsysteem moet worden aangepast. Ik ben dus bijzonder blij dat u niet achterover leunt en vooruit kijkt. Het feit dat jullie hier vandaag met zovelen zijn, stemt me optimistisch.

Ik vind het bijzonder positief dat jullie samen het initiatief nemen tot deze werkzaamheden met het oog op de uitwerking van gezondheidszorgdoelstellingen; aan een verhoogde doelmatigheid en een stabiel budgettair kader.

Een initiatief dat nauw aansluit bij de ambitie van het regeerakkoord om een transformatie van ons gezondheidszorgsysteem aan te vatten teneinde de kwaliteit en toegankelijkheid ervan continu te blijven verbeteren en af te stemmen op de nieuwe noden van de patiënt. Het regeerakkoord heeft de ambitie om tegen 2030 de gezondheidskloof in termen van verwachte levensjaren in goede gezondheid te reduceren met 25%, de vermijdbare sterfte te reduceren met 15% en om tot de 10 landen met het hoogst aantal gezonde levensjaren te behoren. Het zijn gezondheidsdoelstellingen die inspanningen op vele bevoegdheidsniveaus en -domeinen vergen. Maar uiteraard kan de gezondheidszorg hier een belangrijke bijdrage leveren.

De regering heeft besloten aanzienlijk te investeren in de ziekteverzekering vanwege het belang van de gezondheidszorg enerzijds en de urgentie van de hervormingen anderzijds. Deze aanzienlijke extra begrotingsinspanningen zijn echter niet zonder tegenprestatie. Zij mogen niet alleen worden gebruikt voor de financiering van routineactiviteiten, maar moeten ook nieuwe initiatieven en hervormingen op het gebied van de gezondheidszorg mogelijk maken.

Dames en heren, ik verwijs graag naar de Quadruple Aim doelstellingen als basis voor een coherent gezondheidszorgbeleid.

1. Het verbeteren van de zorg zoals die door het individu wordt ervaren
2. Het verbeteren van de gezondheidstoestand op bevolkingsniveau met bijzondere aandacht voor toegankelijkheid en sociale rechtvaardigheid
3. Het realiseren voor de patiënt van meerwaarde op het vlak van gezondheid met de ingezette middelen
4. Het garanderen dat professionele in de gezondheidszorg hun werk op een goede en duurzame manier kunnen doen

Deze doelstellingen moeten richting geven aan het beleid, en instrumenten zoals financiering, organisatie, enzovoort, zijn een middel om ze te bereiken. En niet andersom. Dit zijn ambities die ik herken in het traject 2022-2024 dat u allen vandaag lanceert. Voor mij zal dit werk succesvol zijn als we vooruitgang kunnen boeken op drie strategische assen.

Ten eerste moeten we inzetten op toegankelijke zorg voor iedereen met het accent op de meest kwetsbare groepen. We kennen allemaal de ongelijkheden in toegang tot zorg, de druk van gezondheidskosten op de gezinsbudgetten, de onvervulde noden in de zorg (geestelijke gezondheid, preventie, tandzorg, vervoerskosten,...). De ambitie moet zijn om enerzijds te investeren in algemene maatregelen, zoals het versterken van de maximumfactuur, het automatiseren van toegang tot rechten, het uitbreiden van de derde betalende, .. én anderzijds te investeren in punctuele maatregelen met betrekking tot tekortkomingen in het

verzekeringspakket. Evenwichtige tariefakkoorden die leiden tot een hogere conventiegraad en dus meer tariefzekerheid voor de patiënt zijn uiteraard ook van groot belang.

Ten tweede moeten we de omslag maken naar nabije zorg samen met de patiënt, met het accent op de eerstelijns, preventie en empowerment. Het pas vrijgegeven rapport van de OESO 'Strengthening the frontline: How primary health care helps health systems adapt during the COVID-19 pandemic' beklemtoont nogmaals het belang van de eerstelijns. Ook in België hebben we het belang gezien van een goed werkende én samenwerkende eerstelijns. We hebben mooie voorbeelden gezien van eerstelijnsfuncties die gezamenlijk en op lokaal bevolkingsniveau worden aangeboden, ik denk dan aan de test- en vaccinatiecentra. We moeten verder durven te investeren in zo'n ondersteunende functies en multidisciplinaire programma's op lokaal niveau gestructureerd rond gemeenschappelijke doelen. Het kan daarbij gaan om het aanbieden van eerstelijnspsychologische functie, van preventieprogramma's, van groepsgewijze gezondheidsbevordering, van educatie en trajectondersteuning, van interculturele bemiddeling of community health work, van casemanagement of van medication review.

Ons gezondheidszorgsysteem moet inspelen op de behoeften van het groeiende aantal mensen met chronische en meervoudige gezondheidsproblemen. Daarom moeten we de gemeenschapsgerichte en persoonsgerichte zorg versterken. En op een manier die rekening houdt met wat echt belangrijk is voor patiënten. Door te zorgen voor continuïteit van zorg en multidisciplinair management. Door de competentie van elk individu op het gebied van gezondheid en autonomie te versterken, en door niet alleen medische zorg, maar ook psychologische zorg en sociale relaties te waarborgen. Door de nadruk te leggen op gepersonaliseerde, voorspellende, preventieve, proactieve, geïntegreerde en participatieve zorg.

Wij moeten de eerstelijnsgezondheidszorg versterken, zodat zij deze doelstellingen kan bereiken

Ten derde moeten we inzetten op netwerkgorg rond de patiënt, met het accent op samenwerking, integratie en innovatie. Een sterkere integratie tussen de zorgverlening in de eerste resp. tweede lijn is essentieel willen we bijdragen tot kwalitatievere en doelmatigere zorg. Ik denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van transmurale zorgpaden in samenwerking met de ziekenhuizen, maar ook aan het exploreren van innovatieve instrumenten zoals telemonitoring en telegeneeskunde; het inschakelen van specialistische ondersteuning van de eerstelijnszorg door coaching of thuishospitalisatie. We moeten durven investeren in technologische innovaties en gebruik te maken van mobiele toepassingen, met in het bijzonder het ondersteunen van het zelfmanagement van patiënten. Een gedeeld multidisciplinair dossier en dashboards op bevolkingsniveau zijn hierbij belangrijke randvoorwaarden.

Deze veranderingsassen moeten worden ondersteund door vernieuwde financieringsmodellen. De huidige prestatiefinanciering botst op zijn grenzen, ook dat heeft de huidige crisis nogmaals bevestigd. We moeten stappen zetten richting een gelaagd financieringsmodel opgebouwd met elementen als capitatiefinanciering, praktijkfinanciering, innovatiefinanciering, prestatiefinanciering,;;; met elementen ook die samenwerking, preventief en bevolkingsgericht handelen honoreren. We moeten durven exploreren hoe gebundelde financiering van zorgverleners op basis van verwachte zorgkosten zinvol kan zijn. Het is ten slotte belangrijk dat we in onze financieringsmodellen voldoende hefboomen inbouwen ter ondersteuning van doelmatige zorg, ik denk dan aan het rationeel voorschrijven van geneesmiddelen, klinische biologie of medische beeldvorming.

De hervormingen die voor ons liggen, zijn verre van onbeduidend. Ik ben dan ook verheugd dat professor Erik Schokkaert mijn verzoek heeft aanvaard om een groep wetenschappers voor te zitten die u bij uw werkzaamheden moet bijstaan en begeleiden. Ik ben ervan overtuigd dat elk beleid gebaseerd moet zijn op wetenschappelijk bewijs, en ik heb er alle vertrouwen in dat ervaring in het veld, gecombineerd met het wetenschappelijke en soms vernieuwende perspectief van deskundigen, tot betere resultaten zal leiden.

Ik ben mij ervan bewust dat we erover moeten waken dat deze hervormingen parallel en coherent aan andere hervormingen worden uitgerold. Ik denk dan onder meer aan het farmapact; de hervorming van de ziekenhuisfinanciering en -landschap, de herijking van de nomenclatuur of de versterking van de geestelijke gezondheidszorg.

De coronaviruscrisis heeft het besef versterkt dat met deze hervormingen dringend een begin moet worden gemaakt. De vele signalen die ik heb ontvangen van patiënten, uit het veld en van overlegorganen sterken mij in de overtuiging dat wij de nodige inzet hebben en dat wij samen resultaten zullen kunnen boeken.